

Корнійчук Г. В.

МОДЕРНІЗАЦІЯ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ ПОТЕНЦІАЛОМ АГРОФОРМУВАНЬ

Узагальнено теоретичні підходи до розуміння сутності економічного механізму управління фінансовим потенціалом. Обґрунтовано теоретичні, методичні й організаційно-економічні аспекти його трансформації у контексті підвищення рівня фінансової конкурентоспроможності агроформувань та забезпечення позитивної динаміки їх економічного розвитку. Аргументовано авторську позицію щодо інтерпретації змісту економічного механізму управління фінансовим потенціалом.

Ключові слова: агроформування, економічний механізм, фінансовий потенціал, фінансові ресурси, фінансова конкурентоспроможність, економічний розвиток.

1. Вступ

На сучасному етапі розвитку вітчизняної економіки у зв'язку з активізацією євроінтеграційних процесів та розширенням відкритості ринків відбувається посилення конкуренції як на товарних, так і на фінансових ринках. Відсутність у більшості агроформувань достатніх обсягів власних фінансових ресурсів для забезпечення прийняттого рівня конкурентоспроможності та сталого економічного розвитку обумовлює необхідність розширення використання зовнішніх джерел їх формування. Однією з важливих умов вирішення цього питання є формування та розвиток фінансового потенціалу.

У зв'язку з цим існує необхідність модернізації механізму його управління для забезпечення реалізації стратегічних цілей і поточних економічних завдань кожного підприємства.

2. Об'єкт дослідження та його технологічний аудит

Об'єктом дослідження виступає теоретичне забезпечення фінансового потенціалу агроформувань та економічний механізм управління ним.

Економічний механізм управління фінансовим потенціалом підприємства — це цілеспрямована та керувана система організаційних, економічних, нормативних, управлінських та регулюючих дій, способів, технологій та інструментів, які активно впливають на процеси формування (залучення), акумулювання та розподілу фінансових ресурсів за окремими видами діяльності й напрямками їх використання, а також трансформації їх в інші види економічних ресурсів для забезпечення ними виробничих, інвестиційних, соціальних та інших потреб підприємства.

3. Мета і задачі дослідження

Метою дослідження є узагальнення теоретичних підходів до розуміння сутності економічного механізму управління фінансовим потенціалом.

Для досягнення поставленої мети були поставлені наступні завдання:

1. Узагальнити теоретичні підходи до розуміння сутності економічного механізму управління фінансовим потенціалом.
2. Обґрунтувати основні засади модернізації економічного механізму фінансового потенціалу.
3. Розробити логічно-структурну модель економічного механізму управління фінансовим потенціалом.

4. Аналіз літературних даних

Теоретико-методологічні та практичні аспекти управління процесами формування і розвитку фінансового потенціалу вітчизняних агроформувань досліджувались багатьма корифеями вітчизняної економічної науки. У їх науковому доробку питання економічної інтерпретації категорії «фінансовий потенціал підприємства», опрацювання методичних аспектів оцінки фінансового потенціалу, розробка інструментарію аналізу та прийняття управлінських рішень у сфері фінансової діяльності сільськогосподарських підприємств тощо.

Відтворення потенціалу підприємства — це процес безперервного відновлення всіх його складових [1]. Так, автор визначає потенціал підприємства як «можливість системи його ресурсів і компетенцій створити результати для зацікавлення осіб за допомогою реалізації бізнес-процесів» [2]. Згідно визначення автора, фінансовий потенціал характеризує «здатність до оптимізації фінансової системи держави щодо залучення та використання фінансових ресурсів» [3]. Для прикладу, у роботі [4], автори, репрезентують фінансовий потенціал як «характеристику фінансового становища та фінансових можливостей підприємства», яка у кількісному виразі вимірюється показниками «ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості, внутрішньо-фірмової ефективності, прибутковості, рентабельності та інвестиційної привабливості фірми» [5]. Тому, на переконання автора статті, метою управління фінансовим потенціалом є формування умов і можливостей для залучення фінансових ресурсів в обсягах, достатніх для фінансування виробничих й інвестиційних програм

підприємства, оптимальних за часом надходження та прийнятних за вартістю і рівнями фінансових ризиків [6]. На думку автора, фінансовий потенціал, як і кожна економічна категорія, може бути визначений кількісними та якісними характеристиками. При цьому «якісний підхід ... відображає характерні особливості його формування, накопичення, зростання, а також реальні та потенційні можливості його використання, управління ним у коротко-, середньо- та довгостроковій перспективі з урахуванням причинно-наслідкових зв'язків» [7]. Цілком прийнятною з теоретичної та практичної точки зору є характеристика фінансового потенціалу білоруським дослідником [8], який серед його якісних ознак називає такі: категорія зрілої ринкової економіки; важливий елемент відтворювального процесу підприємства; об'єкт фінансового менеджменту, що має вартісну форму прояву та цільову спрямованість. У сучасній науковій літературі нині домінують ресурсний підхід до інтерпретації економічної природи фінансового потенціалу [9] та ототожнення його з фінансовим капіталом, грошовими фондами і фінансовими відносинами [10]. Автори у роботі [11] переконані, що «оцінка майбутнього потенціалу підприємства разом з оцінкою його минулої діяльності та фінансового стану на момент такої оцінки є цільовими завданнями фінансового аналізу», а для кількісного виміру фінансового потенціалу пропонують використовувати ряд відомих фінансових коефіцієнтів.

Однак залишається недостатньо опрацьованими теоретико-методологічні та прикладні питання формування ефективного економічного механізму управління фінансовим потенціалом агроформувань, який забезпечує підвищення рівня фінансової конкурентоспроможності та позитивну динаміку їх економічного розвитку в умовах активізації євроінтеграційних процесів та розширенням відкритості ринків.

5. Методи дослідження

Для вирішення поставлених завдань було використано наступні методи: аналізу та синтезу, логічного узагальнення, аналогій, порівняльного співставлення.

6. Результати дослідження

Обсяги та результативність господарської діяльності кожного підприємства значною мірою залежить від фінансових можливостей, які формує його фінансовий потенціал. Спроможність підприємства максимально ефективно використати свій фінансовий потенціал визначається ефективністю системи управління процесами його формування і розвитку. За допомогою управління досягається узгодженість дій всіх учасників економічних процесів, об'єднання їх зусиль для досягнення мети і завдань спільної діяльності.

Проблема пошуку шляхів удосконалення системи управління фінансовим потенціалом підприємства як у науковому, так і у методично-прикладному аспекті багатогранна. Тому вимагає комплексного та системно-цільового підходу до її дослідження й вирішення. При цьому, відповідно до методології наукових досліджень, основну увагу необхідно зосередити на селекції аналітичних методів дослідження, розробці науково-методологічних та організаційно-економічних передумов, а також

методів формування механізму управління фінансовим потенціалом підприємства [12].

Процес управління завжди базується на відповідному економічному механізмі. У сучасній науковій літературі він розглядається як складне та багатопланове економічне явище, що має широкий спектр форм прояву. Тому існує необхідність визначитися з його змістовою інтерпретацією.

У загальному випадку під механізмом розуміють внутрішню будову, систему, сукупність станів і процесів, з яких складається звичайне явище [13], або систему чи спосіб, що визначають порядок певного виду діяльності, деяких ланок та елементів, які приводять їх у дію [14]. Виходячи з цього в економічному контексті з позиції системного аналізу механізм розглядається як «сукупність цілеспрямованих впливів організаційно-економічного характеру на організацію як відкрито соціально-економічну систему чи на процес з метою підвищення ефективності процесу (системи) або досягнення певного результату» [15]. У технологічному аспекті економічний механізм тлумачать як «інструмент управління, що являє собою сукупність управлінських елементів і способів їхньої організаційної, інформаційної, мотиваційної та правової підтримки, шляхом використання яких з урахуванням особливостей діяльності підприємства забезпечується досягнення певної мети» [16].

Підсумовуючи результати проведеного аналізу наукових позицій у цій сфері економічної теорії та враховуючи тематику цієї роботи можна констатувати, що *економічний механізм управління фінансовим потенціалом підприємства — це цілеспрямована та керована система організаційних, економічних, нормативних, управлінських та регулюючих дій, способів, технологій та інструментів, які активно впливають на процеси формування (залучення), акумулювання та розподілу фінансових ресурсів за окремими видами діяльності й напрямками їх використання, а також трансформації їх в інші види економічних ресурсів для забезпечення ними виробничих, інвестиційних, соціальних та інших потреб підприємства.*

Слід зазначити, що у науковій літературі представлено широке коло різновидів економічного механізму: організаційно-економічний, фінансовий, фінансово-кредитний, фінансово-інвестиційний тощо. Така диференціація, на погляд автора статті, пов'язана зі специфікою об'єкта управління і колом завдань, на вирішення яких спрямований управлінський вплив. Тобто, це розмаїття обумовлено функціональною спеціалізацією менеджменту, що використовує той чи інший вид економічного механізму. У той же час, кожен з них використовує типові структурні елементи, які забезпечують ефективність функціонування економічного механізму та виконання його функціональних завдань.

Побудова економічного механізму управління фінансовим потенціалом базується на врахуванні окремих теоретико-методологічних та організаційно-економічних передумов. Головні з них наступні:

- процеси формування, розвитку та реалізації фінансового потенціалу відбуваються в умовах динамічної та стохастичної зміни зовнішнього економічного оточення та внутрішнього фінансово-економічного становища, що обумовлює необхідність забезпечення достатнього рівня фінансової стійкості та фінансової адаптивності;

— управління фінансовим потенціалом відноситься до компетенції функціонального управління — фінансового менеджменту — і підпорядковане загальним стратегічним та тактичним завданням економічної діяльності підприємства;

— як об'єкт фінансового менеджменту, фінансовий потенціал потребує власного інструментарію та технології управління;

— якість управління фінансовим потенціалом визначається рівнем виконання його функціональних завдань: формування (залучення) необхідних і достатніх обсягів фінансових ресурсів, акумулювання та розподіл їх за окремими видами діяльності і напрямками використання, а також швидкість і ефективність трансформації в інші види економічних ресурсів для забезпечення виробничих, інвестиційних, соціальних та інших потреб підприємства;

— система управління фінансовим потенціалом повинна забезпечувати динамічний та пропорційний розвиток усіх його компонентів, а також економіки підприємства в цілому;

— управління фінансовим потенціалом характеризується внутрішніми протиріччями, які обумовлені високим рівнем перманентної конкуренції за отримання обмежених обсягів фінансових ресурсів між окремими видами діяльності та напрямками їх використання.

Особливості економічного механізму управління фінансовим потенціалом обумовлені його функціональною специфікою та впливом на характер процесів формування і використання фінансових ресурсів. Вони проявляються у наступному:

— забезпечення внутрішньої гармонізації, впорядкованості, систематизації, злагодженості та взаємодії окремих структурних елементів фінансового потенціалу як динамічної економічної системи, детермінованої до просторових та часових параметрів;

— врахування та гармонізація економічних інтересів, цілей і завдань кожного із суб'єктів фінансових взаємовідносин з підприємством (податково-бюджетні органи держави, інститути фінансово-кредитної та інноваційно-інвестиційної системи, інші господарючі суб'єкти, домашні господарства);

— забезпечення оперативної адаптації управління фінансовим потенціалом до динамічних змін у зовнішньому економічному оточенні;

— детермінація управління фінансовим потенціалом до статутних вимог, стратегічних цілей та завдань перспективного розвитку підприємства;

— реалізація оперативної трансформації фінансових ресурсів в інші види економічних ресурсів. Логіка модернізації економічного механізму управління фінансовим потенціалом передбачає певну послідовність реалізації необхідних організаційно-економічних заходів.

Виходячи з цих передумов, а також з наведеного вище визначення сутності економічного механізму управління фінансовим потенціалом, його логічно-структурну модель можна представити наступним чином (рис. 1).

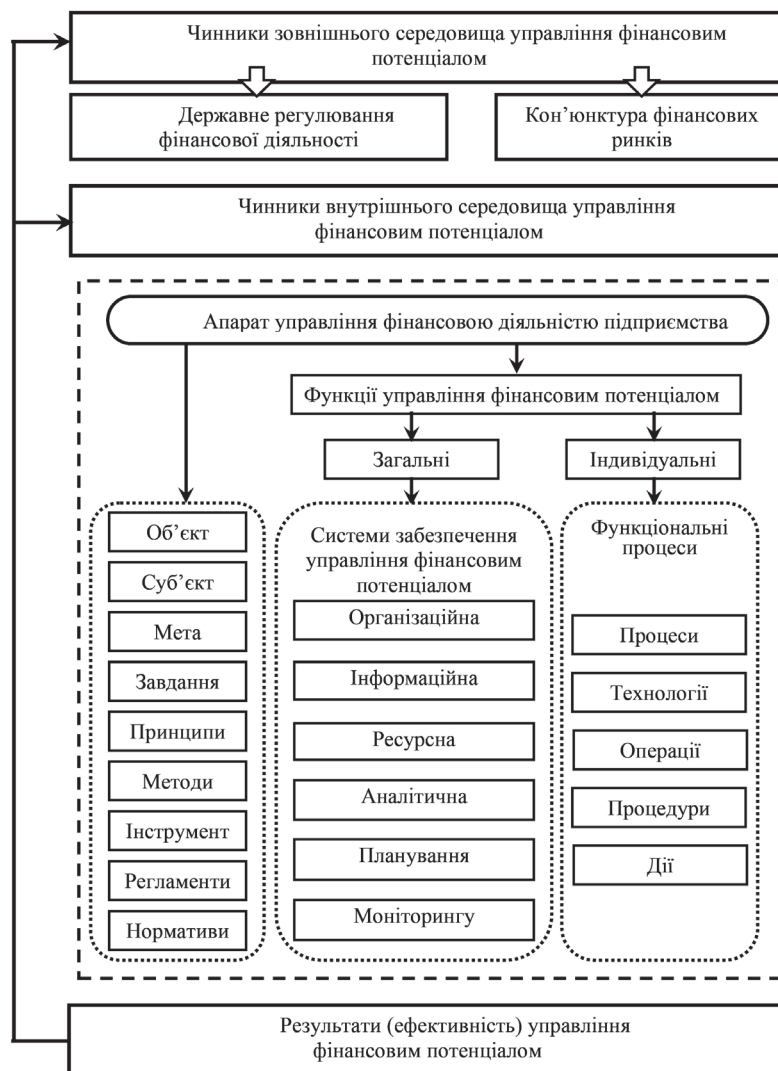

Рис. 1. Економічний механізм управління фінансовим потенціалом. Примітка: розроблено автором

На початку проводиться детальний аналіз результативності (ефективності) діючого економічного механізму управління фінансовим потенціалом та його окремих структурних елементів. При цьому важливо встановити його «вузькі» місця та недоліки. Особливо важливе значення має встановлення причин інерційності в обґрунтуванні та ухваленні фінансових управлінських рішень. Крім того, важливо здійснити оцінку динаміки та напрямків розвитку зовнішнього оточення й внутрішнього становища, виявити ключові чинники, що активно впливають на ці процеси. Результати такого аналізу дозволяють чітко сформулювати мету та завдання запланованої модернізації економічного механізму управління фінансовим потенціалом.

Наступним кроком є визначення показників, які у кількісному виразі характеризують результати формування та використання фінансового потенціалу відповідно до цільових параметрів його управління. У цьому ж контексті важливе значення має встановлення критеріїв

та показників ефективності управління фінансовим потенціалом, методичних підходів до їх розрахунку, а також інтерпретації отриманих в процесі розрахунку результатів.

Важливе значення для забезпечення ефективності функціонування економічного механізму має розробка методів та інструментів управління фінансовим потенціалом. Фінансовою теорією та фінансовим менеджментом нині розроблено потужний арсенал інструментальних засобів управління фінансовою діяльністю підприємств, у тому числі й використання інструментів фондового ринку. Їх вибір залежить від специфіки фінансової діяльності підприємства, його виробничої спеціалізації та потужності, рівня фінансового потенціалу та конкретних умов економічної діяльності. Розробка методів та інструментів управління фінансовим потенціалом має на меті ліквідацію причин та чинників інерційного підходу до ухвалення управлінських фінансових рішень та здійснення оперативного переходу до сучасних методів, які ґрунтуються на науково-методичних рекомендаціях та використанні наявних потенційних можливостей трансформації економічного механізму.

У динамічних ринкових умовах важливе значення набуває фінансове планування та прогнозування. Їх розробка та практичне впровадження виступає важливим інструментом забезпечення фінансової стійкості й фінансової адаптивності, попередження зовнішніх загроз та локалізації фінансових ризиків. На переконання автора статті, система фінансових планів і прогнозів повинна включати аналітично-планові документи на довгострокову (стратегічну) перспективу, середньострокові бізнес-плани та поточні фінансові плани (бюджети). Спеціально варто виділити бізнес-плани реалізації окремих виробничих та інвестиційних програм (проектів). Вибір горизонту планування та форм планово-прогнозованих документів, деталізація планових показників та їх структуризація залежать від масштабів й специфіки фінансової діяльності підприємства. Однак завжди їх об'єктом мають бути процеси формування (залучення) та ефективне використання фінансових ресурсів.

Сучасні технології управління фінансовою діяльністю передбачають необхідність опрацювання системи моніторингу та контролю за процесами формування й використання фінансового потенціалу, які дозволяють оперативно виявити відхилення від запланованих параметрів економічного розвитку та своєчасно внести необхідні корективи. Без реалізації цього завдання проблематично забезпечити дієвість функціонування всього економічного механізму.

Важливим етапом побудови нового економічного механізму управління фінансовим потенціалом є розробка системи внутрішніх часових і ресурсних нормативів, локальних процедур та регламентів з прийняття, реалізації та коригування управлінських рішень в сфері формування та використання фінансового потенціалу.

На завершальному етапі формується система забезпечення управління фінансовим потенціалом. Вона включає наступні елементи.

Організаційне забезпечення. Процес управління завжди передбачає формування відповідної структури та організаційної форми його реалізації. Досвід показує, що у більшості вітчизняних агроформувань відсутні самостійні структурні підрозділи апарату управління, в компетенції яких знаходиться функції фінансового менеджменту. Створення таких структур не може бути самоціллю. Тому

питання вирішується виходячи з практичної необхідності та принципів економічного прагматизму.

Організаційне забезпечення реалізовується шляхом реконструкції системи цілей (виділення пріоритетів), раціоналізації організаційної структури та гармонізації взаємодії й взаємопроникнення між її окремими елементами. Актуально, щоб у контексті формування економічного механізму управління фінансовим потенціалом була здійснена персоналізація компетенцій та відповідальності у цій сфері.

Інформаційне забезпечення. Підготовка та прийняття ефективних управлінських рішень по усіх аспектах формування, розвитку та використання фінансового потенціалу базується на оперативній, достовірній та якісній інформації. Процес інформаційного забезпечення передбачає проведення цілеспрямованого та безперервного збору необхідних кількісних та якісних показників, а також їх накопичення, оцінку, обробку та систематизацію відповідно до вимог внутрішніх і зовнішніх користувачів підприємства. На основі цієї інформації здійснюються аналітичні та прогнозно-планові розрахунки, контроль і моніторинг фінансових процесів, обґрунтування та ухвалення управлінських фінансових рішень.

Ресурсне забезпечення. Здійснення управлінської, як і будь-якої іншої діяльності не можливе без використання певного обсягу інтелектуальних, трудових, матеріальних, інформаційних та фінансових ресурсів. В умовах ринку їх залучення та використання здійснюється на умовах платності. До того ж, у багатьох випадках існує конкуренція та інші обмеження на отримання певних видів економічних ресурсів. Тому система ресурсного забезпечення виступає важливою умовою ефективного функціонування економічного механізму.

Аналітичне забезпечення. Управлінська діяльність нерозривно пов'язана з виконанням аналітичної функції, яка представляє собою комплекс досліджень, спрямованих на виявлення загальних тенденцій, особливостей та закономірностей розвитку об'єкту управління, а також ключових чинників, що впливають на ці процеси. На цій основі розробляється, у тому числі, і комплекс заходів по удосконаленню економічного механізму управління фінансовим потенціалом.

Система планування і прогнозування — це елемент системи забезпечення управління фінансовим потенціалом, що включає в себе, як уже зазначалося раніше, комплекс різних фінансових планів і прогнозів, які взаємодіють один з одним і мають на меті формування моделі кількісних параметрів процесів формування (залучення) та використання фінансових ресурсів на коротко-, середньо- та довгостроковий часовий період. У процесі фінансового планування та прогнозування здійснюються: обґрунтований вибір ключових параметрів формування фінансових ресурсів для забезпечення виробничої та інноваційної діяльності підприємства; розподіл їх між окремими напрямками використання, вибір джерел фінансування та оптимізація їх структури; визначення конкретних фінансових завдань по окремих часових відрізках і закріплення їх за виконавцями.

Моніторинг та контроль фінансових операцій та процесів є невід'ємним елементом ефективного функціонування економічного механізму управління фінансовим потенціалом підприємства. Вони необхідні для своєчасного виявлення різних фінансових проблем і оперативного їх вирішення, попередження виникаючих

загроз і ризиків, а випадку їх настання — локалізації їх наслідків з мінімальними економічними втратами. Крім того, вони є важливим елементом ефективної системи стимулювання діяльності як самого підприємства, так і його окремих структурних підрозділів.

Рациональне поєднання сукупності методів, ресурсів, принципів, інструментів, регламентів, нормативів і процесів формує технології управління фінансовим потенціалом підприємства. Застосування ефективних технологій управління дозволяє за допомогою використання засобів і методів забезпечити генерування чистих грошових потоків, за рахунок яких формуються власні фінансові ресурси; покращити умови їх залучення у господарський оборот із зовнішніх джерел; здійснити акумулювання й ефективний розподіл у фінансові ресурси за окремими видами діяльності і напрямками їх використання. На цій основі відбувається зростання і розвиток фінансового потенціалу, а також його ефективне використання.

7. SWOT-аналіз результатів дослідження

Виходячи з визначення сутності економічного механізму управління фінансового потенціалу розроблена логічно-структурна модель. Модель включає в себе чинники зовнішнього середовища та чинники внутрішнього середовища управління фінансовим потенціалом.

Позитивними моментами є поетапне здійснення аналізу та визначення впливу факторів: детальний аналіз результативності діючого економічного механізму управління фінансовим потенціалом та його окремих структурних елементів та визначення показників, які у кількісному виразі характеризують результативність формування та використання фінансового потенціалу відповідно до цільових параметрів його управління.

Встановлено, що без опрацювання системи моніторингу та контролю за процесами формування і використання фінансового потенціалу проблематично буде забезпечити дієвість функціонування всього економічного механізму.

У перспективі, доцільним було б, у побудові нового економічного механізму та управління фінансовим потенціалом, розробити систему внутрішніх часових і ресурсних нормативів, локальних процедур і регламентів з прийняття, реалізації та коригування управлінських рішень в сфері формування та використання фінансового потенціалу.

8. Висновки

В результаті проведених досліджень доцільно зробити наступні висновки:

1. Обґрунтовано, що розвиток фінансового потенціалу є ключовою умовою вирішення питань господарської діяльності агроформувань.

2. Основою модернізації механізму управління фінансовим потенціалом є врахування організаційно-економічних передумов його формування.

3. Побудовано економічний механізм управління фінансовим потенціалом. Доведено, що необхідно адаптувати сучасні управлінські технології до специфіки діяльності вітчизняних підприємств.

Проведений аналіз дозволяє констатувати, що однією з ключових умов вирішення актуальних питань у сфері господарської діяльності вітчизняних агроформувань

є формування та розвиток фінансового потенціалу. Вирішення цього завдання потребує модернізації економічного механізму управління фінансовим потенціалом. Модернізація економічного механізму управління фінансовим потенціалом базується на врахуванні окремих теоретико-методологічних та організаційно-економічних передумов, а також на побудові його логічно-структурної моделі. Особливості економічного механізму управління фінансовим потенціалом обумовлені його функціональною специфікою та впливом на характер процесів формування і використання фінансових ресурсів. Логіка модернізації економічного механізму управління фінансовим потенціалом передбачає певну послідовність реалізації необхідних організаційно-економічних заходів. Перспектива подальших досліджень економічного механізму управління фінансовим потенціалом може бути зосереджена на питаннях трансформації його окремих структурних елементів та адаптації сучасних управлінських технологій до специфіки діяльності вітчизняних підприємств.

Література

1. Структура потенціалу підприємства [Електронний ресурс]. — Режим доступу: \www/URL: <http://www.ukr.vipreshbnik.ru/upr-potenc/1224-struktura-potentsialu-pidpriemstva.html>
2. Краснокутська, Н. С. Потенціал підприємства: формування та оцінка [Текст] / Н. С. Краснокутська. — К.: Центр навчальної літератури, 2005. — 352 с.
3. Шумська, С. С. Фінансовий потенціал України: методологія визначення та оцінки [Текст] / С. С. Шумська // Фінанси України. — 2007. — № 5. — С. 55–65.
4. Ковалев, В. В. Учет, анализ и финансовый менеджмент [Текст]: учеб.-метод. пос. / В. В. Ковалев. — М.: Финансы и статистика, 2006. — 688 с.
5. Ковалев, В. В. Финансовая отчетность. Анализ финансовой отчетности (основы балансоведения) [Текст]: учеб. пос. / В. В. Ковалев. — 2-е изд., перераб. и доп. — М.: ТК Велби, Проспект, 2006. — 432 с.
6. Стецюк, П. А. Стратегія і тактика управління фінансовими ресурсами сільськогосподарських підприємств [Текст]: монографія / П. А. Стецюк. — К.: ННЦ ІАЕ, 2009. — 370 с.
7. Кучер, Г. В. Фінансовий потенціал як економічна категорія [Текст] / Г. В. Кучер // Актуальні проблеми економіки. — 2014. — № 9(159). — С. 46–52.
8. Пузанкевич, О. А. Финансовый потенциал предприятия: его сущностные и формальные характеристики [Текст] / О. А. Пузанкевич // Вестник Полоцкого государственного университета. Серия Д. Экономические и юридические науки. — 2011. — № 5. — С. 45–50.
9. Лапуста, М. Г. Финансы организаций (предприятий) [Текст]: учеб. / М. Г. Лапуста, Т. Ю. Мазурина, Л. Г. Скамай. — М.: ИНФРА-М, 2008. — 575 с.
10. Романовский, М. В. Финансы и кредит [Текст]: учеб. пособ. / под ред. М. В. Романовского, Г. Н. Белоглазовой. — 2-е изд., перераб. и доп. — М.: Высшее образование, 2008. — 609 с.
11. Баканов, М. И. Теория экономического анализа [Текст]: учеб. / М. И. Баканов, А. Д. Шеремет. — 4-е изд., доп. и перераб. — М.: Финансы и статистика, 2001. — 416 с.
12. Новиков, Л. М. Методология [Текст] / Л. М. Новиков, Д. А. Новиков. — М.: СИНТЕГ, 2007. — 668 с.
13. Бусел, В. Т. Великий тлумачний словник української мови (з дод. та допов.) [Текст] / ред. В. Т. Бусел. — Ірпінь: ВГФ «Перун», 2005. — 1728 с.
14. Мочарний, С. В. Економічна енциклопедія [Текст] / ред. С. В. Мочарний. — К.: Видавничий центр «Академія», 2000. — Т. 2. — 848 с.
15. Морганов, І. Організаційно-економічний механізм управління ефективною діяльністю проектних організацій [Текст] / І. Морганов // Схід. — 2006. — № 5. — С. 38–42.
16. Козаченко, Г. В. Організаційно-економічний механізм як інструмент управління підприємством [Текст] / Г. В. Козаченко // Економіка. Менеджмент. Підприємство. — 2003. — № 11. — С. 107–111.

МОДЕРНИЗАЦІЯ МЕХАНІЗМА УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ ПОТЕНЦІАЛОМ АГРОФОРМУВАНЬ

Обобщены теоретические подходы к пониманию сущности экономического механизма управления финансовым потенциалом. Обоснованы теоретические, методические и организационно-экономические аспекты его трансформации в контексте повышения уровня финансовой конкурентоспособности агроформирований и обеспечения позитивной динамики их экономического развития. Аргументировано авторскую позицию относительно интерпретации содержания экономического механизма управления финансовым потенциалом.

Ключевые слова: агроформирование, экономический механизм, финансовый потенциал, финансовые ресурсы, финансовая конкурентоспособность, экономическое развитие.

*Корнійчук Галина Вячеславівна, кандидат економічних наук, докторант, Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки» НААН, Київ, Україна,
e-mail: alinazhukovskaya@yandex.ru.*

Корнійчук Галина Вячеславівна, кандидат економічних наук, докторант, Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки» НААН, Київ, Україна.

Kornichuk Galina, National Scientific Center «Institute of Agrarian Economy» of the Ukrainian Academy of Agrarian Sciences, Kyiv, Ukraine, e-mail: alinazhukovskaya@yandex.ru

УДК 338.436:005.332.4

DOI: 10.15587/2312-8372.2016.81463

**Власенко Т. В.,
Власовець В. М.**

МОДЕЛЮВАННЯ ДИНАМІКИ РОЗВИТКУ ДЛЯ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ СПЕЦІАЛІЗАЦІЄЮ ПІДПРИЄМСТВА

Досліджено можливість використання методу статистичних рівнянь залежностей для створення моделі динаміки розвитку підприємства в умовах обмежених сукупностей даних та встановлена її доцільність. Запропоновано ефективний спосіб удосконалення управління спеціалізацією підприємства шляхом інтенсифікації показників стимуляторів та уповільнення показників — дестимуляторів. Результати досліджень можуть бути використані експертами для побудови моделей розвитку процесів управління.

Ключові слова: процеси управління підприємством, управління спеціалізацією виробництва, динаміка розвитку, метод статистичних рівнянь залежностей.

1. Вступ

Ефективна діяльність підприємства не можлива без оцінки взаємозв'язків між основними показниками управління процесами та чинниками виробничо-господарської діяльності, а також без виявлення закономірностей, які відбуваються як в середині організації, так і в зовнішньому середовищі [1, 2]. Для моделювання динаміки розвитку підприємства, обґрунтування управління його спеціалізацією як одного з основних факторів підвищення конкурентоспроможності за рахунок інтенсифікації виробництва [3], необхідно виділити вплив чинників, що позитивно або негативно впливають на кінцевий результат — ефективність процесів управління [4]. Така модель повинна надавати можливість при обмеженому обсягу даних динаміки реальних підприємств окремо виділяти вплив чинників. По-перше тих, що залежать безпосередньо від прийняття управлінських рішень і зумовлюють результативність діяльності підприємства. По-друге тих, які практично не можуть бути проконтрольовані або не мають достатнього впливу. Елімінування (усунення) дії таких чинників і кількісна характеристика їх впливу шляхом відповідних обчислень дозволяє підвищити достовірність прогнозування результатів діяльності підприємства та якість управлінських рішень [5].

У зв'язку з цим, актуальним науковим завданням є обґрунтування впливу чинників та встановлення опти-

мального їх рівня для забезпечення максимальної ефективності діяльності підприємства. Аналіз необхідно провести з врахуванням обмеженого обсягу даних динаміки його розвитку.

2. Об'єкт дослідження та його технологічний аудит

Об'єктом дослідження є процес удосконалення управління спеціалізацією аграрного підприємства. В межах даного дослідження для удосконалення управління спеціалізацією підприємства використовували результати аналізу даних динаміки його розвитку. Для даних динаміки окремих чинників реальних підприємств характерною є обмежена сукупність даних. Це призводить до значних похибок при прогнозуванні результативних показників традиційними методами досліджень. Використаний метод статистичних рівнянь залежностей позбавлений таких недоліків, але можливість його використання для конкретних підприємств потребує підтвердження.

3. Мета та задачі дослідження

Метою роботи є удосконалення управління спеціалізацією підприємства на основі моделювання динаміки його розвитку за допомогою методу статистичних рівнянь залежностей в умовах обмежених сукупностей даних.